به نام خداوند جان و خرد

امتحان نوبت اول درس فارسی ۳ دبیرستان آیت‌الله خامنه‌ای شهرستان سرپل‌زهاب

نام‌ونام‌خانوادگی:	کلاس:	پایه: دوازدهم	سال‌تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲	طراح: محمد ذاکری‌نسب
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۲۵	تعداد سؤالات: ۲۶	ساعت امتحان: ۱۰	مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه	

ردیف	سؤالات	نمره
	قلمرو زبانی (۷نمره)	
۱	**معنی واژه‌های مشخص شده را با توجه به عبارت‌ها و اشعار بنویسید.** الف) همه‌ی عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی ب) کلمات را کنار زنید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است تماشا کنید. ج) آخرین چراغ امپراطوری روم را موسولینی روشن کرد که چند صباحی تا حبشه و قلب افریقا نیز پیش راند. د) نی حریف هرکه از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید هـ) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود آورند خ) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است	۱/۵
۲	**نادرستی‌های املایی را در عبارات و اشعار زیر بیابید و درست آن‌ها را بنویسید.** الف) محبت چون به قایت رسد، آن را عشق خوانند و عشق خاس‌تر از محبت است. ب) دیوارهای کهن روم که هنوز تاق ضربی دروازهٔ آن باقی است حکایت آن روزگاران گذشته دارد. ج) آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نضارهٔ آسمان رفته بودم. د) بفکن ز پی این اساس تظویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند ه) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.	۱/۵
۳	**انواع حذف را در عبارت‌های زیر معین کنید.** الف) هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون بر می‌آید مفرح ذات. ب) چه بهتر که شما این کار مهم را بر عهده بگیرید.	۰/۵
۴	**با توجه به جدول، معادل معنایی هریک از توضیحات قسمت "الف" را در قسمت "ب" بنویسید.** الف: دارای نشان پیامبری الف: به خدای تعالی بازگشتن ب:	۰/۵
۵	**فعل‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.** زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست. ریشه‌های ما به آب / شاخه‌های ما به آفتاب می‌رسد/ ما دوباره سبز می‌شویم.	۰/۵
۶	**در بیت‌های زیر ترکیب اضافی را مشخص کنید.** تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن‌ها پی افکند	۰/۵
۷	**معنای واژه دستور را در بیت‌های زیر مشخص کنید.** الف) چه نیکو گفت با جمشید دستور که با نادان نه شیون با دونه سور ب) گر ایدونک دستور باشد کنون بگوید سخن پیش تو رهنمون	۰/۵

www.karnoon.ir

۸	**نقش دستوری کلمات مشخص شده در جمله زیر را بنویسید.** آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظارهٔ آسمان رفته بودم.	۰/۵
۹	**در گروه‌های اسمی زیر وابسته‌های وابسته را مشخص کنید.** الف) ارتش کشور ایران ج) غذای بسیار خوشمزه ب) لباس سبز یشمی د) کتاب خواهر کوچک‌تر	۱
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۰	**آرایه‌های ادبی عبارت زیر را بنویسید. (فقط دو مورد)** در سموم سرد این عقل بی درد و بی‌دل‌پژمرده و صفای اهورایی آن همه زیبایی‌ها که درونم را پر از خدا می‌کرد.	۰/۵
۱۱	**عبارت زیر یادآور کدام ضرب‌المثل است؟** از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.	۰/۵
۱۲	**قسمت مشخص شده عبارت زیر چه آرایه‌ای دارد بنویسید.** در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند.	۰/۵
۱۳	**بیت زیر را از نظر جناس بررسی کنید.** آتش است این بانگ نای و نیست باد هرکه این آتش ندارد نیست باد	۰/۵
۱۴	**در بیت زیر استعاره‌ها را مشخص کنید.** از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به سان یکی کمربند	۰/۵
۱۵	**نویسندگان آثار زیر را بنویسید.** الف) مثنوی معنوی: ب) تمهیدات: ج) از پاریز تا پاریس: د) کویر:	۱
۱۶	**ابیات زیر را تکمیل کنید.** الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ..... ب) ..... زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی ج) ای مهربان‌تر از برگ در بوسه‌های باران	۱/۵
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۱۷	**معنی اشعار را به نثر روان امروزی برگردانید.** الف) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست ب) شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند ج) سر من از ناله‌ی من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست	۱/۵

www.kanoon.ir

۱۸	**مفهوم بیت زیر را بنویسید.** خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است.	۰/۷۵
۱۹	**معنای عبارت‌ها زیر را به نثر روان بنویسید.** الف) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد ب) در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند. ج) برخلاف حال، پایمان به ده باز بود و در شهر دست و پا گیر نشده بودیم.	۱/۵
۲۰	**مفهوم عبارت زیر را بنویسید.** چه خوش گفته‌اند که، امپراطوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.	۰/۷۵
۲۱	**مفهوم کلی مصرع دوم بیت زیر را بنویسید.** الف) گر کسی وصف او ز من پرسد بی دل از بی‌نشان چه گوید باز؟	۰/۷۵
۲۲	**مصرع «گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» به کدام پدید اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟**	۰/۵
۲۳	**مقصود شاعر از «دماوند» و «سوخته جان» در بیت زیر چیست؟** الف) ای دیو سپید پای در بند ای گنبد گیتی ای دماوند ب) پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند	۰/۵
۲۴	**بیت زیر بیانگر کدام ویژگی «نی» است؟** من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بدحالان و خوش حالان شدم	۰/۵
۲۵	**درک و دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید.** ای عزیز به خدا رسیدن فرض است و لابد هرچه به واسطه‌ی آن به خدا رسند فرض باشد به نزدیک طالبان.	۰/۷۵
۲۶	**مقصود مردم صاحب قلم در بیت زیر چیست؟** در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت.	۰/۵
	کامیاب باشید و سرفراز. **جمع نمرات**	۲۰